

SOSIAALITIEDEET 2021

MALLIVASTAUKSET Osio 2a. Aineistotehtävä (20 pistettä)

a) Kollektiivinen rationaalisuus (2 p.)

- sosiaalipolitiikan, sosiaalisten investointien ja perusturvapanostuksen oikeuttamisen näkemys (1 p.)
- lähtökohtana oman edun valistunut tavoittelu ilman moraalivetoa (1 p.)

b) Homo sociologicus (2 p.)

- taloudellisesti ajattelevan ihmiskuvan (homo oeconomicus) vaihtoehdoksi tarjottu tulkinta yhteisöllisesti orientoituneesta ihmisestä (1 p.)
- toimintaa voidaan ymmärtää ihmisten välille pysyväisluonteiseksi vakiintuneen vuorovaikutuksen kautta (1 p.)

c) Proseduraalinen oikeudenmukaisuus (2 p.)

- perusturvan tason määrittelyssä toinen tärkeä oikeusperusta, minimitaso turvaamisen lisäksi (1 p.)
- esimerkkinä ajatus, että demokratia tuottaa oikeudenmukaisia päätöksiä (1 p.)

d) Moniparadigmainen tiede (2 p.)

- oppiaineen sisäiset monet, toisistaan poikkeavat tavat ymmärtää tieteen ominaispiirteitä (1 p.)
- edellyttää tieteenalan omien totuuksien, lähtökohtien ja määritelmien kyseenalaistamista (1 p.)

e) Heikot siteet (2 p.)

- kahdenväliset siteet, jotka eivät vahvistu muiden verkostojäsenten epäsuorien siteiden kautta (1 p.)
- Granovetterin lanseerama termi, keskeinen sosiaalisten verkostojen tarkastelussa (1 p.)

f) Voimavaraegalitarismi (2 p.)

- ajatus siitä, että ihmisten ominaisuudet, taidot, kyvyt tms. oletetaan yhteiseksi omaisuudeksi (1 p.)
- yhdistää lähtökohtaisesti Rawlsin oikeudenmukaisuusteorian ja utilitarismin välisiä eroja (1 p.)

g) TSS-oikeudet (2 p.)

- vuonna 1992 Suomen Hallitusmuodon II luvun uudistuksen mukaiset taloudelliset, sosiaaliset ja sivistykselliset oikeudet (1 p.)
- sisältää muun muassa oikeuden perusturvaan YK:n ja Euroopan neuvoston ihmisoikeussopimusten ohjeistamina (1 p.)

h) Paineteoria (2 p.)

- selittää rikollisuutta köyhyydellä ja omaisuuden epätasaisella jakaantumisella (1 p.)
- vanhin rikollisuuden selitysteoria, sosiologiassa kehittäjä etenkin Merton (1 p.)

i) Vähimmäisturva (2 p.)

- toimeentulotuki, joka on määritelmällinen taso, jonka alle kenenkään elintason ei tulisi laskea (1 p.)
- erotetaan perusturvasta, jonka pitäisi olla tasoltaan vähimmäisturvaa korkeampi (1 p.)

j) Homofilia (2 p.)

- samankaltaisten ihmisten hakeutuminen toistensa seuraan (1 p.)
- tärkeä oletus sosiaalisten verkostojen tutkimuksessa, esimerkiksi virtuaalimaailmassa (1 p.)